

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه - کابل
۱۹ سپتمبر ۲۰۲۰

یونس نگاه

پشه خانه و برس دندان

نقش لابی و شبکه در دولت

برس دندان کمتر از پشه خانه برای صحت مفید نیست. شاید مؤثریت بیشتر هم داشته باشد، زیرا تمام سال و هر روز، در گرما و سرما لازم است. بدون حفظ الصحه دهان، زندگی بیشتر از زندگی در محیط پرپشه سخت است. رنج درد دندان، معده دردی، سوء هاضمه و ناتوانی در جویدن غذا کمتر از پشه گزیدگی نیست. در زابل به احتمال زیاد ده‌ها هزار انسان برس دندان ندارند. اگر ریاست صحت عامه زابل بخواهد دو میلیون دالر پول را از منابع خارجی یا داخلی برای حفظ الصحه دهان زابلیان تقاضا کند، با چه واکنشی روبه رو خواهد شد؟ احتمالاً خیلی‌ها خواهند خندید، و کسانی شاید به هوشیاری پیشنهاد دهنده شک کنند. به او خواهند گفت در وضعیتی که معلم معاش ندارد، سرباز نان کافی ندارد، سرک و برق نداریم، آیا پیشنهاد چنین مبلغی برای برس دندان دیوانگی نیست؟ بگذارید مردم خود با ۵۰ افغانی برس دندان بخرند، شما به کارهای مهم‌تر برسید. چرا به فکر ساختن کلینیک و آگاهی‌دهی نیستید که به برس دندان فکر می‌کنید؟

قصه پشه‌خانه اما فرق می‌کند. در دولت مرکزی صدها کادر برجسته و صاحب صلاحیت ننگرهای فعال‌اند که تجربه مستقیم پشه گزیدگی دارند و با پوست خود احساس می‌کنند که یک شب خوابیدن در زیر پشه‌خانه چه لذتی دارد. این نیاز در گوشه ذهن شاید اکثر ننگرهایان دولتی باشد. احتمال دارد یک روز رئیس صحت عامه ننگرهار به صورت خصوصی به داکتر فضلی یا کدام صاحب صلاحیت ننگرهای دیگر گفته باشد که دسترسی مردم به پشه‌خانه نیاز جدی است. بعد او به یکی از کادرهای ننگرهای که در وزارت صحت کار می‌کند گفته باشد، ببین کدام راه دولتی، خصوصی یا انجمنی برای توزیع پشه‌خانه پیدا نمی‌توانید. این سخنان در حلقه قدرت‌مند ننگرهای به‌گردش افتاده و

کسی متوجه شده است که در یک پروژه بین‌المللی فرصت طرح پشه‌خانه است. به آن شخص اول (یکی از مثلاً فضلی‌ها) گزارش داده است که فلان‌جا یک دریچه است، ولی قبل از آن که ما در پروژه مطرح کنیم، شما یکبار به فلان شخص در فلان دفتر خارجی گوش‌زد کنید. فضلی گفته است که غم مخور هفته آینده او به ارگ می‌آید، من صحبت می‌کنم.

فضلی در دیدارش با آن شخص مهم از مرگ و میر ناشی از ملاریا، تجربه کودکی‌اش از رنج خانواده‌ها در تابستان کوتاه قصه کرده و گفته است که در فلان پروژه می‌خواهند برای مبارزه با ملاریا در ننگرها یک فقره بیفزایند. توجه شما را می‌خواهم. آن شخص هم به احترام فضلی و هم به دلیل اهمیت جلوگیری از مرگ و میر ناشی از ملاریا، نیاز توزیع پشه‌خانه را درک کرده و پروژه موفقانه عملی شده است.

داکتر زابلی هم اگر توان کمپاین و روایت‌سازی می‌داشت، و در لایه‌های مختلف دولت افراد صاحب صلاحیت گپ او را درک می‌کردند، برای زابل به ارزش دو میلیون دالر برس دندان می‌خرید. دولت این‌گونه کار می‌کند. اهمیت لابی‌گری، شبکه‌سازی و ارتباطات در همین است. در کشورهای دیگر هم این‌گونه است. زمانی خوانده بودم که در امریکا لابی بسیار قوی حمایت از صنعت پشم فعال است که پدرکلان‌های‌شان در قرن نوزده حمایت قانونی دولت را از صنعت پشم به‌دست آورده بودند. حال گروهی از نواسه‌های آن تاجران پشم در فابریکه‌ها، دانشگاه‌ها و شرکت‌های خصوصی بدون آن که هیچ پشمی در کار باشد، پول حمایت از پشم را دریافت می‌کنند و نمی‌گذارند کسی آن لایحه را فسخ کند.